

* ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ *

ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

ΕΤΑΕΥ τῶν ἐπιφανῶν καλλιτεχνῶν τῶν τιμησάντων καὶ τιμώντων οὐ μόνον τὴν μικρὰν νῆσον Τήνον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν, εἶναι καὶ ὁ Γιαν-

νούλης I. Χαλεπᾶς, ἄγνωστος μὲν ἴσως εἰς τοὺς πολλοὺς, γνωστότατος δὲ εἰς τοὺς εἰς τὰς ὠραίας τέχνας ἀσχολουμένους. Ὁ Γιαννούλης I. Χαλεπᾶς, δυστυχῶς διὰ τὴν ἐν τοῖς σπαργάνοις εἰσέτι εὐρισκομένην Ἑλληνικὴν καλλιτεχνίαν, λίαν ἐνωρίς ἐξέλιπεν ἀπὸ τὸν καλλιτεχνικὸν ὄριζοντα οὐτινος ἦτο ἀστήρ καταυγάζων· μαρτύρια δὲ τῆς ἐξαιρετικῆς ἰδιοφυΐας αὐτοῦ εἶναι: τὰ ἐν Ἀθήναις ἔργα του: Τὸ μνημεῖον τῆς κόρης Ἀφεντάκη, εὐρισκόμενον ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Α'. Νεκροταφείου Ἀθηνῶν, εἶνε ἀριστοῦργημα τέχνης προκαλοῦν τὴν κοινὴν προσοχὴν, θαυμασθῆν καὶ θαυμαζόμενον παρά τε τῶν ἡμετέρων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν ὡς τὸ ἀρτιώτερον ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς γλύπτικῆς· πολλὰ καὶ πολλῆς δυνάμεως ἔργα ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν, πάντων ὁμῶς δεσπόζει τὸ μνημεῖον τῆς Ἀφεντάκη. Ὁ «Σάτυρος παίζων μὲ τὸν Ἔρωτα» ἔργον ἀριστον, περιεχομένου τὴν εἴσοδον τοῦ μεγάρου τοῦ κ. Κ. Καραπάνου, εἶναι: ἐπίσης δημιούργημα τοῦ ἰδίου καλλιτέχνου· ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἔργα ἐφιλοτέχνησεν ὁ διαπρεπῆς γλύπτης, ἅτινα ἐβραβεύθησαν ὑπὸ τε τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Μονάχου.

Ὁ Γιαννούλης Χαλεπᾶς, υἱὸς γλύπτου, ἐγεννήθη ἐν Πύργῳ τοῦ δήμου Πανόρμου τῆς Τήνου τὴν 24 Αὐγούστου 1854· εἰς ἡλικίαν δέκα ἔξ ἐτῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν καὶ ἐμαθήτευσεν ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον γλύπτην Γεώργιον Δρόσην· αἱ πρόοδοι τοῦ Χαλεπᾶ ἦσαν γοργαὶ καὶ κατα-

πληκτικαί, προκαλέσασαι τὸν θαυμασμὸν τοῦ προϋσταμένου τοῦ διδασκάλου· μετὰ τὰς ἐνταῦθα σπουδὰς του ἀριστεύων καὶ βραβευόμενος μετέβη ἐν ἔτει 1873 εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ὁραίων Τεχνῶν ἐν Μονάχῳ· ἡ ἐπίδοσις του εἰς τὴν γλυπτικὴν ἐθουμάσθη ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τῆς Ἀκαδημίας, εἰς ἣν ἀφοῦ ἐφοίτησεν ἐπὶ τρία ἔτη καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν πολλῶν ἔργων ἐπαινεθέντων καὶ βραβευθέντων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἀκαδημίας διὰ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν μεταλλίων, κατήλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν ἔτει 1876. Κατὰ τὴν ἐν Μονάχῳ διαμονὴν του διάσημος Ἀμερικανὸς γλύπτης περιηγητῆς ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἀκαδημίαν ἀπεθάρμασε τὰ ἔργα τοῦ Ἑλλήνου καλλιτέχνου, καὶ εὐφημον ἐποίησατο μνηεῖον ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ.

Δυστυχῶς διὰ τε τὴν καλλιτεχνίαν καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὁ μέγας οὗτος Τήνιος καλλιτέχνης ἠφάνισθη λίαν πρόωρος. Ἐν ἔτει 1878 ἐνῶ ἐξετέλει μίαν θαυμασίαν καλλιτεχνικὴν σύλληψιν, τὴν «Μήδειαν φρονέουσαν τὰ τέκνα τῆς», ἔπαθε νευρικήν διατάραξιν ἧτις μεθ' ὅλας τὰς ἰατρικὰς περιθάλψεις, ἐν Ρώμῃ καὶ ἀλλαχοῦ, δὲν ἀπεκατεστάθη. Παρεφρόνησε ἀναζητῶν τὸ τέλειον· ἄλλος θὰ ἤρκειτο εἰς τὴν ἐργασίαν ἐκείνην· ἐκεῖνος, ἔβαινε μακρὰν πολὺ. Ἡ «Μήδεια» καίτοι ἀτελής, ὑπάρχει ἀλλ' ἄγνωστον ποῦ, ὡς καὶ ἄλλο ἔργον του ἢ «Ἐλεημοσύνη». Καὶ εὐρίσκεται ἤδη ὁ δύσμοιρος καλλιτέχνης ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν τῷ φρενοκομείῳ Κερκύρας, ἐν τῇ ζωῇ μὲν, ἀλλὰ νεκρὸς διὰ τὴν τέχνην.

Ξ. ΣΠΟΧΟΣ

ΓΕΛΟΙΟ—ΚΛΑΜΜΑ

I

Αἰῶνιο Παράδεισο ξανοίγει στὴ ψυχὴ μου
τὸ φλογισμένο μάτι σου—ἐλπίδα μουσικὴ
μὲ ἓνα σου χαμόγελο χρυσῶνεϊς τὴ ζωὴ μου
μὲ ὄνειρα γοργόφτερα—οὐράνια μουσικὴ.

Μὰ δακρυμένο σὰν θωρῶ τὸ μάτι σου, πεθαίνω.
Ὅλα μοῦ εἶναι Κόλασις, αἰῶνια φνλακὴ
μὲ λόγια τὴ καρδοῦλα σου ἄχ! θέλω νὰ γλυκαίνω
μὰ φλόγα τὰ δάκρυά σου μ' ἀνάβουν μουσικὴ.

II

Ἐγὼ κι' ἄν κλαίω, γέλα σὺ· τὸ γέλιο μὲ τὸ κλάμμα
εἶναι ἀδελφία κι' ἡ καρδιὰ μανοῦλα τους καλή·
τὸ ἴδιο ἡ ἄμοιρη πονεὶ τὰ δυὸ καὶ τῶχει τάμμα
ὅταν τὸ ἓνα ξεφυρᾷ, τὸ ἄλλο νὰ μιλῇ...

AMAPANTOS

